

Deelnemers aan de door PDM georganiseerde workshop "Afpakken milieu".

Eenvoudig afpakken binnen milieucriminaliteit ... de mogelijkheden zijn er ... probeer het eens!

Al geruime tijd mag het afpakken van wederrechtelijk verkregen vermogen zich op bijzondere belangstelling verheugen. Het bijzonder brede terrein van milieucriminaliteit viel tot voor kort echter grotendeels buiten de boot. Een misser ... milieucriminaliteit draait in de meeste gevallen om calculerende overtreders die de pakkans tegen de opbrengst van het voordeel of de besparing afwegen. De winsten kunnen daarbij heel groot zijn!

Dit klinkt duur en direct is de lezer geneigd te denken aan bijvoorbeeld grote chemische fabrieken waar miljoenen omgaan. Onmiddellijk zal ook gedacht worden aan ondoordringbare boekhoudingen en ingewikkelde berekeningen. Natuurlijk kunnen bij dit soort installaties forse illegale winsten behaald worden. Denk bijvoorbeeld aan het opmengen van afvalolie. Echter ook in kleine zaken kan procentueel gezien het voordeel groot zijn. Deze zaken kunnen verbazingwekkend vaak op eenvoudige wijze worden afgedaan. Snelle afpakmethoden kunnen via verbeurdverklaring, een eenvoudige voordeeltberekening of conservatoir geldboetebeslag vlot worden gerealiseerd. Hieronder zullen deze wettelijke mogelijkheden kort worden besproken.

Verbeurdverklaring

Als voorwerpen aan de verdachte toebehoren (een term die ruimer is dan eigendom) kan deze bijkomende straf zowel bij misdrijven als overtredingen worden toegepast. Vereist is een wettelijk omschreven relatie tussen strafbaar feit en voorwerp.¹ De relatie met het strafbare feit hoeft niet volledig zijn. De wetgever spreekt van 'grotendeels'. Een aantal relaties springt daarbij voor het afpakken prominent in het oog, te weten:

1. Voorwerpen (bijv. de directe financiële opbrengst) die via het strafbare feit zijn verkregen.
2. Voorwerpen die met de opbrengst van het strafbare feit zijn aangeschaft (bijv. een auto). Bijzonder is dat verbeurdverklaring mogelijk blijft als deze voorwerpen later worden omgezet in andere voorwerpen.
3. Bedrijfskapitaal (bijv. kassageld).

Voordeelontneming per delict

Een tweede gemakkelijke afpakmethode is het berekenen van het behaalde voordeel per delict.² Ook deze methode kan zowel bij misdrijven als overtredingen worden toegepast. Belangrijk is dat het voordeel niet alleen uit behaalde financiële winst, maar ook uit een besparing in kosten kan bestaan. Nadat het bruto voordeel en/of de bruto besparing is vastgesteld, dient dit bedrag met de directe kosten verminderd te worden. Directe kosten zijn kosten die speciaal voor het delict gemaakt moesten worden. Kosten die toch al gemaakt dienden te worden, kunnen niet in aftrek worden gebracht.

Geldboetebeslag

Het Wetboek van Strafvordering opent als derde gemakkelijke afpakmethode de mogelijkheid om financiële middelen van de verdachte conservatoir in beslag te nemen in afwachting van een later op te leggen geldboete. De toepassingsmogelijkheden zijn echter beperkt tot misdrijven die bedreigd zijn met een geldboete van de vijfde categorie. De lat lijkt hoog te liggen, maar via de *Wet op de economische delicten* kan vaak op eenvoudige wijze een upgrade van de vierde naar de vijfde geldboetecategorie plaatsvinden.³ De *Aanwijzing ontneming* stelt ten slotte als eis dat de officier van justitie voornemens moet zijn een geldboete van € 5.000,00 of meer op te leggen/te eisen. Overleg is dus vereist!

Deze drie methoden zijn geschikt voor kleine zaken en kosten relatief weinig tijd. De uitdaging ... probeer ze eens

Tekst: mr. G.J. (George) van der Zon BBA

Meer informatie:
George van der Zon
info@1plus1juridischadvies.nl

Voorwerpen die met de opbrengst van het strafbare feit zijn aangeschaft.